

Odpowiedzialność deliktowa i kontraktowa podmiotów sportowych – organizatorów impresz masowych

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Sport jest częścią kultury fizycznej i stał się przejawem masowej kultury. Odgrywa on coraz ważniejszą rolę jako zjawisko społeczne i gospodarcze, przyczyniając się w dużym stopniu do realizacji strategicznych celów podmiotów sportowych, ale i nawet samego państwa. Sport wciąż jednak, niezależnie czy uprawiany czy oglądany, zaspokaja potrzeby człowieka i odgrywa ważną rolę w kształtowaniu jednostki oraz tożsamości grupowej. Zdefiniowanie zjawiska sportu, którego najbardziej charakterystyczną cechą jest różnorodność oraz wielopłaszczyznowość, jest skomplikowane. W praktyce dysnans pomiędzy regulacją prawną a aksjologicznymi podstawami sportu jest olbrzymi. Do prostych zadań nie należy też określenie ram takiego obszaru działalności i skutków jej prowadzenia. Jedną z cech współczesnej kultury masowej jest specyficzny związek sportu i środków masowego przekazu, zwłaszcza telewizji. Zjawisko to ma daleko idące skutki kulturowe, społeczne i gospodarcze. Widowisko sportowe stało się jednym z wielu rodzajów wydarzeń publicznych o wielkim znaczeniu komercyjnym. Wszystkie te sprostżenia są typowe dla fenomenu społecznego nazwanego sportem, który aktualnie obejmuje już również organizację wydarzeń sportowych.

Niestety podczas imprez masowych, zwłaszcza tych o charakterze sportowym, dochodzi do agresywnych i antyspołecznych zachowań widzów, w szczególności podczas meczów piłki nożnej. Należy pamiętać, że rozwój imprez o charakterze masowym, a konkretnie wzrost liczby wydarzeń sportowych powoduje, że uprawianie sportu wiąże się z dużym prawdopodobieństwem wystąpienia szkody również u samych sportowców – aktywnych uczestników tego wydarzenia. Dlatego w różnych ustawodawstwach przyjmowane są akty prawne, które przedmiotową kwestię mają regulować. Nie jest łatwe wyznaczenie wszelkich motywacji tkwiących u podłoża decyzji ustawodawców w tym przedmiocie. Wątpliwości mogą również towarzyszyć próbie odpowiedzi na pytanie o to czy ustawodawca powinien takie działania legislacyjne podejmować? Czy jest zatem możliwe stałe poszerzanie zakresu odpowiedzialności podmiotu sportowego w związku z organizacją imprez masowych? Na tak postawione pytania należy udzielić przeczących odpowiedzi.

Postęp mediatyzacji, internacjonalizacji, ale przede wszystkim komercjalizacji wydarzeń sportowych spowodował gigantyczny wzrost liczby organizowanych imprez o charakterze masowym. Uczestnictwo w różnych rodzajach takich imprez jest już powszechne. Niezwykła popularność takich wydarzeń pozostaje również w związku z ogromną różnorodnością dostępnych imprez sportowych, do których zalicza się już nawet te dotyczące rywalizacji w sporcie elektronicznym. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku pandemii COVID-19 dynamiczny rozwój imprez o charakterze masowym

(zwłaszcza sportowych i artystycznych) został mocno zahamowany. W wielu systemach prawnych wprowadzono regulacje, które spowodowały, że takie wydarzenia zostały zakazane na czas pandemii albo ich organizowanie zostało znacznie ograniczone. Sytuacja aktualnie powoli „wraca do normy” i znów podczas takich wydarzeń uczestnicy imprezy są narażeni na różnego rodzaju zagrożenia. W odpowiedzi na potrzeby rynku, działalność w tym obszarze rozpoczęła cały wachlarz podmiotów profesjonalnych, počawszy od tych zajmujących się tylko organizacją pojedynczych imprez masowych, do osób organizujących cykl takich wydarzeń. Naturalną konsekwencją rozwoju tej branży jest bowiem szereg niewyjaśnionych dylematów prawnych, które mogą towarzyszyć działalności podejmowanej w tym zakresie. Przykładowo odnoszą się one m.in. do odpowiedzialności kontraktowej i deliktowej organizatora imprezy masowej, w szczególności tego, który przeprowadza wydarzenie sportowe. Odpowiedzialność odszkodowawcza podmiotów sportowych stanowi niezwykle interesujące zagadnienie z perspektywy zarówno teorii prawa, jak i praktyki orzeczniczej.

Sport generalnie oznacza pewnego rodzaju zabawę, więc sama geneza tego słowa mogłaby wskazywać, że nie ma ono z prawem wiele wspólnego. To jednak jedynie pozory. Prawo jest w sporcie wszechobecne, choć rzadko dostrzegane, szczególnie w polskiej doktrynie. W zakresie rozwijającego się prawa sportowego istnieje stosunkowo niewiele publikacji dotyczących uregulowań każdego problemu wynikającego z uprawiania sportu, w tym odpowiedzialności cywilnej organizatora wydarzenia sportowego. Ich przedmiotem była bieżąca interpretacja obowiązujących przepisów prawa w sporcie. Już w latach 70. XX wieku powstały pierwsze publikacje z zakresu prawa sportowego. Dotyczyły one odpowiedzialności wynikającej z faktu uprawiania sportu czy analizy wpływu prawa karnego na sport: naruszeń sportowych, wypadków sportowych, funkcji reguł sportowych. W momencie pojawienia się ustawowych uregulowań kultury fizycznej i sportu wydano obszerne komentarze, dokonano analizy tych aktów, w tym: ustawy z 18.1.1996 r. o kulturze fizycznej¹, ustawy z 29.6.2005 r. o sporcie kwalifikowanym² czy ustawy z 25.6.2010 r. o sporcie³. Co istotne, po wystąpieniu społecznych zachowań podczas wydarzeń sportowych powstały pierwsze publikacje dotyczące organizowania i przeprowadzania imprez sportowych. Może więc nieco zaskakiwać, że w polskiej literaturze jest tak mało opracowań poświęconych odpowiedzialności kontraktowej oraz deliktowej podmiotu sportowego, gdy występuje on w roli organizatora imprezy masowej. Odpowiedzialność kontraktowa oraz deliktowa np. klubów sportowych, organizujących dla przykładu mecze piłkarskie, jest tematyką złożoną i bardzo interesującą, głównie z uwagi na problematykę zakresu oraz reżimu odpowiedzialności takiego podmiotu.

Problematyka bezpieczeństwa imprez masowych należy do zagadnień aktualnych oraz doniosłych praktycznie. Wskazać przy tym należy, że zainteresowanie powyż-

¹ T.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1675.

² Dz.U. Nr 155, poz. 1298.

³ T.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2048.

szym obszarem działalności może być wywodzone ze wszystkich podstawowych gałęzi prawa, tj. prawa karnego, prawa administracyjnego oraz prawa cywilnego. W doktrynie znaleźć można znakomite publikacje autorów zajmujących się zagadnieniami prawnymi związanymi z wyrządzeniem szkody podczas rywalizacji sportowej, którzy przy okazji swoich badań poświęcają uwagę także podmiotom sportowym, natomiast brakuje – jak się wydaje – pogłębionych analiz, przeprowadzonych przy wykorzystaniu uznanych metod badawczych, kompleksowo poruszających problematykę odpowiedzialności odszkodowawczej podmiotów sportowych jako organizatorów imprez masowych. Brak szczegółowych analiz w tym zakresie może tym bardziej dziwić, ponieważ w orzecznictwie wielu systemów prawnych można zaobserwować ogólną tendencję do ochrony podmiotu dotkniętego zdarzeniem szkodzącym, poprzez obiektywizację odpowiedzialności organizatora wydarzenia sportowego. Równowagę stosunków odszkodowawczych narusza także trend do rozszerzania odpowiedzialności dłużnika w taki sposób, aby każdy uszczerbek podlegał naprawieniu, w szczególności jeżeli zawarł on w tym zakresie umowę ubezpieczenia. Taka sytuacja ma miejsce również w przypadku oceny odpowiedzialności podmiotów sportowych – organizatorów imprezy masowej, co prowadzi do nieprawidłowych rozstrzygnięć, przede wszystkim z dogmatycznego punktu widzenia. Problematyka ta ma więc nie tylko znaczenie teoretycznoprawne, lecz także olbrzymi walor praktyczny, ponieważ wielokrotnie błędnie wskazuje się, że normy w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej organizatora imprezy masowej mają służyć jako narzędzie do zwiększenia osobistego bezpieczeństwa uczestników tego wydarzenia i dlatego ustawodawca ustanawia szczególną odpowiedzialność organizatora imprezy masowej za określony rezultat.

Oczywiście prawna charakterystyka określonego zjawiska nie może być przeprowadzona w sposób dowolny. Podkreślenia wymaga fakt, że w przypadku charakterystyki prawnej musi zostać ona zawężona do sprecyzowania cech oraz zależności, które wynikają z norm prawnych. Innymi słowy, to właśnie ogół norm prawnych odnoszących się do tego zjawiska społecznego pozwala na wypełnienie treścią oraz sprecyzowanie jego prawnego charakteru. Dlatego też wskazany cel będzie również wymagał dokonania porównań o charakterze normatywnym.

Doniosłość podjętej problematyki uzasadniona jest kilkoma przyczynami. Po pierwsze, ani PrSport ani BezpImprMasU nie kształtują zasad odpowiedzialności kontraktowej oraz deliktowej podmiotu sportowego, jeżeli chodzi o zdarzenia związane z organizacją imprez masowych. *Ratio legis* tych aktów prawnych dotyczy innych zagadnień, które co najwyżej wpływają na ocenę zachowania należytej staranności podmiotu sportowego. Nie kreują one jednak, odmiennych niż te wskazane w KC, zasad odpowiedzialności. Problemy natury terminologicznej, które wpływają na praktyczny wymiar tego zagadnienia, łączą się również z relacją w jakiej obszar ten pozostaje w stosunku do płaszczyzny kultury fizycznej oraz wydarzeń związanych z bezpieczeństwem takich wydarzeń, w tym także bezpośrednio w aspekcie odpowiedzialności odszkodowawczej organizatora imprez masowych. Po drugie, z praktycznego punktu widzenia swobody podejmowania oraz wykonywania działalności gospodarczej w ramach orga-

nizacji imprez masowych, za niezwykle istotne uznać należy rozpatrzenie kwestii takiej odpowiedzialności. Wskazać przy tym należy, że zasadniczy problem nie sprowadza się w tym miejscu tylko do odpowiedzi na pytanie czy organizator w ogóle odpowiada za wydarzenia podczas takich imprez, ale czy ta odpowiedzialność ma charakter absolutny. Dość pobieżna analiza przepisów BezImpMasU i KC pozwala bowiem na wykluczenie takiej kwalifikacji. Po trzecie, wymaga odnotowania bardzo skromny dorobek literatury prawniczej, który został poświęcony wyjaśnieniu przedstawionych wyżej dylematów prawnych. W monografii zawarto jednak obszerniejsze wywody na temat tej problematyki – po raz pierwszy w doktrynie także przy uwzględnieniu norm prawa sportowego, a co za tym idzie kwestii związanych z autonomią sportu. W przedmiotowej publikacji działania ukierunkowane są przede wszystkim na sport, jako dziedzinę niezwykle ciekawą i fascynującą. Analiza tego tematu, związana była przede wszystkim z wydaniem nowych orzeczeń w tym zakresie, ale też uzupełniono niektóre tezy i rozwiązania w porównaniu do tych przedstawionych wcześniej przez autora monografii. W publikacji uzupełniono badania komparystyczne.

Podjęty w niniejszej monografii przedmiot badań został oparty na trzech zasadniczych założeniach badawczych, związanych z problemem odpowiedzialności kontraktowej oraz deliktowej organizatorów imprez masowych – podmiotów sportowych. Sformułowano przy tym tezy, których wykazanie pozwoli na realizację powyższych założeń. Szczegółowy cel badawczy wiąże się z ustaleniem, jakie są podstawy odpowiedzialności deliktowej i kontraktowej podmiotu sportowego – organizatora imprezy masowej, a także czy istnieją normy szczególne, w tym z zakresu prawa sportowego, które powodują odpowiedzialność tego podmiotu na zasadzie innej niż вина? Przedmiotowa publikacja powinna dostarczyć sądownictwu i przedstawicielom nowej literatury, czasami odmiennej niż dotychczasowa argumentacji, a także doprowadzić do przewartościowania niektórych tez, a nawet do ich odrzucenia. Ze względu na rozbieżności prezentowane w orzecznictwie, wypełnienie celu niniejszej monografii jest niezmiernie ważne i tezy zawarte w niej powinny mieć duży walor praktyczny. Problematyka ta cechuje się znacznym stopniem skomplikowania i wieloaspektowością.

Pierwszy z wyznaczonych obszarów koncentruje się na odpowiedzi na pytanie o płaszczyznę regulacji odpowiedzialności organizatora imprezy masowej na podstawie prawa sportowego. Zakres regulacji bezpieczeństwa i organizacji imprez masowych powinien być umiejscawiany w ramach zespołu norm tworzących (nawet czasami dość umownie) powyższy obszar. Wykonanie tej czynności pozwala następnie na wywodzenie określonych zdarzeń prawnych. Z tego powodu też należy podkreślić, że w pierwszej kolejności przeprowadzenie tych rozważań wymagało przedstawienia istoty prawa sportowego, w tym także problematyki sądów polubownych w sporcie. Stosownych ustaleń w powyższym zakresie dokonano w § I., w którym wyjaśniono także, że przepisy regulujące organizację imprez masowych – sportowych, pomimo ich szczególnego charakteru, stanowią część prawa sportowego. Przeprowadzenie tych rozważań wymagało uporządkowania terminologii prawnej związanej ze sportem, chociażby w tym celu, aby ukazać różnice pomiędzy przepisami powszechnego prawa, a tymi zalicza-

nymi do prawa sportowego (co finalnie przecież rzutuje na ewentualne przypisanie odpowiedzialności odszkodowawczej organizatorowi imprezy masowej – podmiotowi sportowemu). Analizy w przedmiotowym zakresie dokonano także w § II., gdzie przedstawiono np. różnice pomiędzy klubem sportowym a podmiotem sportowym. Odrębnego podkreślenia wymagały również licznie występujące w monografii nawiązania do kształtującego się systemu prawa – tzw. prawa sportowego, tak aby określić czy jego przepisy stanowią samodzielną podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej organizatora imprezy masowej. Naturalnie brakuje obecnie uzasadnienia dla przypisywania powyższemu zbiorowi norm samodzielności, wymaganej dla zakwalifikowania go do podstawowych gałęzi prawa. Prawo sportowe może być jednak postrzegane jako system kompleksowy prawa, który podlega wyodrębnieniu oraz stanowi względnie spójną całość w oparciu o kryterium przedmiotu regulacji. Warto przy tym zauważyć, że w literaturze, wśród najistotniejszych cech prawa sportowego, wymienia się współistnienie dwóch równoległych porządków prawnych, tj. prawa powszechnego oraz wewnątrzorganizacyjnego, co ma olbrzymie znaczenie dla oceny należytej staranności podmiotu sportowego – organizatora imprezy masowej, co oznacza zarazem, że rozwiązania zawarte w prawie sportowym pełnią kluczową rolę dla wyjaśnienia istoty podjętego zagadnienia.

Analiza podobieństw oraz rozbieżności występujących pomiędzy regulacjami prawnymi dotyczącymi imprez masowych zostały przedstawione w § III. Postawiono w tym miejscu tezę, że przepisy *ImprBezpMasU* nie modyfikują norm dotyczących odpowiedzialności odszkodowawczej organizatora imprez masowych (w art. 52 *ImprBezpMasU* zawarto jednak przepis ustanawiający odpowiedzialność o charakterze absolutnym organizatora imprezy masowej). Wśród rozpatrywanych zagadnień znalazła się m.in. analiza regulacji przepisów dotyczących bezpieczeństwa i organizacji imprez masowych na gruncie prawa polskiego oraz międzynarodowego. Szczególną uwagę poświęcono normom wynikającym z przepisów UE – także one miały wpływ na treść obowiązków organizatora imprez masowych, które zostały zawarte w *BezpImprMasU*. Rozwiązania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa na sportowych imprezach masowych – meczach piłki nożnej, przyjęte w Polsce, wynikają często z międzynarodowych regulacji w tym zakresie, inkorporowanych do polskiego porządku prawnego. Ustawodawca nie zawsze jednak uwzględniał przy tym ich specyfikę i podstawowe założenia. Dlatego w tej części zwrócono uwagę na przyczyny tworzenia takich aktów. Niezbędne było więc przedstawienie zarysu historycznego, powstawania ustaw regulujących wydarzenia masowe (co oczywiście rzutowało na samą syntetykę wywodów), ponieważ to one w głównej mierze ukształtowały przepisy w zakresie oceny zapewnienia bezpieczeństwa takich wydarzeń – jego brak zazwyczaj skutkuje przypisaniem odpowiedzialności odszkodowawczej organizatora takich wydarzeń. W szczególności stwierdzono, że wprowadzenie *BezpImprMasU* było spowodowane wzrostem oczekiwań polityków co do zwalczania chuligaństwa stadionowego, a przecież ustawodawca nie jest od tego, aby pozornie zaspokajać ich potrzeby, a chronić dobra społeczne, które

są rzeczywiście zagrożone, także przy użyciu narzędzi, chociażby z zakresu socjologii czy psychologii społecznej.

Analiza podobieństw oraz rozbieżności dotyczących definicji zawartych w BezpImprMasU została przedstawiona w § IV. W tej części wskazano także na różnice pomiędzy widowiskiem a wydarzeniem sportowym. Analiza ta, chociaż ma czasami walor odtwórczy, a tym samym znacząco wpływa na objętość publikacji, była niezbędna do realizacji celu badawczego. W doktrynie wyrażane są bowiem nowe poglądy co do podstawowych definicji terminów, zawartych w BezpImprMasU. Przede wszystkim jednak ich omówienie było konieczne ze względu na cel monografii. Ich opis, wielokrotnie ogólny, został dokonany tak, aby wskazać, co oznaczają te terminy. Ze względu na rozbieżności w doktrynie, niezbędne było wykazanie, które znaczenie tych terminów zostało przyjęte za zasadne, w szczególności biorąc pod uwagę odmienności, jakie występują na gruncie rywalizacji sportowej. Można przecież stwierdzić, że odpowiedzialność odszkodowawcza dotyczy głównie uczestników imprez masowych. Ten drugi z terminów nie został jednak ujęty w BezpImprMasU, stąd w monografii przedstawiono jego nowatorską definicję. Ustawa ta jest w wielu miejscach nieprecyzyjna, wieloznaczna, a także zawiera przepisy, które bezpodstawnie ingerują w prawa i wolności jednostki. W § V. przedstawiono źródła i zakres obowiązków podmiotów uczestniczących w imprezie masowej. W tym miejscu zawarto także liczne nawiązania do problematyki publicznoprawnej, np. kwestii obowiązków organizatora imprezy masowej oraz warunków prowadzenia przez te podmioty określonej działalności i postawiono tezę, że katalog obowiązków tego podmiotu jest bardzo obszerny, co tym samym rzutuje na ocenę przedstawionego w monografii kryterium ostrożnego organizatora imprezy masowej. W publikacji wskazano, że naczelnym obowiązkiem podmiotu sportowego – organizatora imprezy masowej jest zapewnienie bezpieczeństwa jego uczestnikom.

Drugie założenie badawcze przyjęte w monografii koncentruje się przede wszystkim na ustaleniu odpowiedzialności podmiotów sportowych – organizatorów imprez masowych z tytułu czynów niedozwolonych. Zasadnicza hipoteza wskazuje, że odpowiedzialność odszkodowawcza organizatora imprezy masowej obowiązuje wobec aktywnych czy pasywnych uczestników tego wydarzenia, z nielicznymi wyjątkami, na zasadzie winy – art. 5 BezpImprMasU nie kreuje odpowiedzialności odszkodowawczej na innej zasadzie. Przede wszystkim przywołane unormowanie nie może być uznane za podstawę odpowiedzialności, czyli za źródło normy odszkodowawczej, określające przesłanki przypisania podmiotowi odpowiedzialności deliktowej. Z przepisu tego istnieje jedynie określenie obowiązków organizatora imprezy masowej, których niespełnienie pozwala na stwierdzenie, że zachowanie naruszające te powinności było zdarzeniem szkodzącym, za którego skutki pozwany ponosi odpowiedzialność na podstawie np. art. 415 KC. W tej części, po przedstawieniu terminologii związanej ze zdarzeniem sprawczym, szkodą, związkiem przyczynowym czy winą oraz bezprawnością, wskazano że w polskim systemie prawnym, tak jak w wielu innych ustawodawstwach, następuje tendencja do określania odpowiedzialności organizatora imprezy masowej jako tej o charakterze absolutnym. Przedstawienie założeń, np. w przedmiocie przesłanek

odpowiedzialności odszkodowawczej było niezbędne ze względu na rozbieżności, co do ich określenia, które przedstawia się w doktrynie. Z kwestią tą wiąże się także określenie ram oraz kryteriów należytej staranności, która jest wymagana od organizatora – została ona przedstawiona w § VI., także przy uwzględnieniu norm wynikających z prawa sportowego. Z punktu widzenia przedmiotu prowadzonej w tej części analizy, za niezbędne uznano również przedstawienie charakterystyki odpowiedzialności za cudze czyny, za samodzielnie wykonawcę czy za zwierzęta. Szczegółowo opisano też odpowiedzialność podmiotu sportowego, jako organizatora imprezy masowej, za zawalenie się budowli lub oderwanie jej części lub za użycie środka komunikacji poruszającego za pomocą sił przyrody. Paragraf 7. opisuje odpowiedzialność odszkodowawczą organizatora imprezy masowej – podmiotu sportowego za szkody obejmujące równowartość zniszczonego lub uszkodzonego mienia, które poniosły Policja, Żandarmeria Wojskowa, straż gminna (miejska), Państwowa Straż Pożarna i inne jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz służba zdrowia. Teza postawiona, co do tej odpowiedzialności, jest jednoznacznie krytyczna – jest to przykład odpowiedzialności absolutnej.

Trzecie założenie badawcze, ujęte w § 8., zostało skoncentrowane na odpowiedzialności organizatora z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Postawiono w tym miejscu tezę co do tego, że odpowiedzialność ta może być oparta na zasadzie winy, ale też ze względu na art. 474 KC, na zasadzie ryzyka. Dodatkowo w tym miejscu opisano kształt i charakter umowy z pasywnym uczestnikiem imprezy masowej, stawiając kolejną tezę, że jest to umowa o świadczenie usług, a tym samym nie stanowi ona umowy rezultatu. W § IX. omówiono problematykę oświadczeń w zakresie ograniczenia lub wyłączenia odpowiedzialności deliktowej i kontraktowej organizatora imprezy masowej – podmiotu sportowego, głównie ze względu na wymiar praktyczny tego zagadnienia. Z instytucji tej bardzo często korzystają kluby sportowe przy organizacji wydarzeń sportowych. Dodatkowo, w § X. przedstawiono problematykę zbiegu norm odpowiedzialności organizatora imprezy masowej, gdzie zaprezentowano jego warianty. Ostatnie zagadnienie ma szczególne znaczenie dla uczestnika imprezy masowej, który może w przypadku zbiegu dokonać wyboru przysługujących mu roszczeń wobec organizatora.

Zagadnienie odpowiedzialności deliktowej oraz kontraktowej organizatora imprezy masowej – podmiotu sportowego zostało przedstawione przede wszystkim przy wykorzystaniu metody formalno-dogmatycznej ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć semiotyki, a także logiki deontycznej. Była ona uzasadniona w szczególności w zakresie analizy przepisów KC i BezpImprMasU. Pozwalała ona zarówno na określenie tego zagadnienia w krajowym porządku prawnym, jak również prawnej istoty tego zagadnienia. Wymaga podkreślenia, że rozległość oraz różnorodność problematyki dotyczącej bezpieczeństwa i organizacji imprez masowych wykracza poza zakres jednej gałęzi prawa. Co do zasady, w monografii skupiono się głównie na analizie mieszczącej się wewnątrz prawa prywatnego. Wyznaczone cele badawcze uzasadniały również odniesienie się do zagadnień pozostających w obrębie prawa publicznego.

Zagadnienia przedstawione w niniejszej monografii wymagały także posłużenia się dorobkiem orzecznictwa, które wykorzystano przede wszystkim dla wyjaśnienia podłoża terminologicznego rozprawy. Przedstawiono pokaźną liczbę orzeczeń sądów polskich i zagranicznych, odnoszących się do badanej problematyki, co prawda publikacja nie ma charakteru komparystycznego, ale zawarto w niej odniesienia głównie do prawa amerykańskiego, brytyjskiego oraz niemieckiego, a uzupełniająco także do innych systemów prawnych. Analiza oparta na metodzie dogmatycznej została więc uzupełniona metodą prawnoporównawczą. Dodatkowo, cel monografii wymagał odniesienia się do rozwiązań prawnych wypracowanych w innych krajowych porządkach prawnych, które wcześniej nie były przedstawione w doktrynie. W dysertacji poruszane były problemy, także w zakresie odpowiedzialności kontraktowej oraz deliktowej podmiotów sportowych, które nie zostały jeszcze kompleksowo opisane przez polskie piśmiennictwo. Orzecznictwo w innych krajach w tej kwestii jest niejednolite i wielokrotnie ze sobą sprzeczne. Problematykę tę częściej sygnalizuje się w literaturze obcej właśnie w systemach prawnych prawa amerykańskiego, brytyjskiego oraz niemieckiego. Dlatego w publikacji zawarto uwagi prawnoporównawcze, w większości przypadków o charakterze sprawozdawczym, chociaż stanowią one jedynie uzupełnienie wywodów w zakresie rozstrzygnięć, które zostały zaprezentowane na gruncie prawa polskiego. Miały one na celu przede wszystkim skonfrontowanie, porównanie i ocenę skuteczności określonych rozwiązań prawnoinstytucjonalnych występujących w różnych państwach. Przedstawiając odniesienia do innych rozwiązań prawnych, zamieszczano je głównie przy wstępnym opisie danego rodzaju odpowiedzialności, tak aby zobrazować następnie różnice, które istnieją między tymi systemami a prawem polskim.

W monografii zawarto także uwagi o podłożu aksjologicznym oraz systemowym. Za konieczne uznano nawiązanie do wartości oraz przyczyn tkwiących u podłoża analizowanych regulacji. Z tego powodu podjęto próbę uzyskania informacji o pochodzeniu i oddziaływaniu pewnego sposobu realizacji określonego celu, który stawia sobie człowiek. Takie podejście pozwoliło na osiągnięcie efektu w postaci dogłębnego przeanalizowania danego zagadnienia, przy wykorzystaniu różnych narzędzi. Dlatego też wskazano na uwarunkowania socjologiczne, w tym na proces prywatyzacji bezpieczeństwa jako ten, który w znaczący sposób wpływa na analizę chociażby problematyki należytej staranności organizatora imprezy masowej – podmiotu sportowego.

Dodatkowo bliskość tematu w stosunku do wykonywanej przez autora publikacji aktywności zawodowej umożliwiła prowadzenie tzw. obserwacji uczestniczącej, co stanowiło dobrą podstawę dla analizy badanych zjawisk i formułowania wniosków. Wypowiedzi mają więc charakter specjalistyczny, co umożliwiła wieloletnia praca autora m.in. w klubach sportowych, komisjach sejmowych z zakresu sportu, a także sprawowanie zawodu radcy prawnego oraz funkcji arbitra w Piłkarskim Sądzie Polubownym przy PZPN. W monografii dokonano zestawienia prowadzonych analiz i ustaleń o stanie prawa z praktyką jego urzeczywistniania, dlatego zawarte w niej stosowne oceny oraz odpowiadające im uwagi o podłożu praktycznym.

W monografii niezbędne było również sformułowanie wniosków *de lege lata*, które umożliwią wytyczenie kierunków interpretacyjnych dla aktualnych regulacji, obejmujących swym merytorycznym zakresem kwestię odpowiedzialności deliktowej oraz kontraktowej organizatora imprezy masowej. Ponadto za celowe uznano sformułowanie postulatów *de lege ferenda*, odnoszących się do rozwiązań ustawowych, których wprowadzenie powinien rozważyć krajowy ustawodawca w najbliższych latach.

W pracy zawarto liczne przypisy do tekstu monografii. Mają one zarówno charakter formalny, a więc służą wskazywaniu źródeł podawanych informacji o aktach prawnych, orzeczeniach i literaturze, jak i merytoryczny, czyli wykorzystywane są dla prezentacji różnego rodzaju poglądów.

Wszystkie tłumaczenia tekstów obcojęzycznych zawartych w orzecznictwie lub doktrynie są własnymi autora, chyba że wskazano inaczej.

Uwzględniono stan prawny, literaturę i orzecznictwo na 30.7.2023 r.

dr r.pr. *Mateusz Dróżdż*

Lubin, 30.7.2023 r.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl